

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

PER ALS ESTUDIS DE GRAU I DE MÀSTER UNIVERSITARI

FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

ÍNDEX

1. Principis generals
2. Estructura del Pla d'acció tutorial (PAT)
 - 2.1. Sessions d'informació adreçades a estudiants potencials (activitats de promoció)
 - 2.2. Sessions d'orientació
 - 2.2.1- Orientació inicial a l'estudiantat de grau
 - 2.2.2 Orientació inicial a l'estudiantat de màster
 - 2.2.3. Orientació contínua
 - 2.2.4. Orientació professional
3. Valoració i revisió de l'activitat tutorial

1. PRINCIPIS GENERALS

Dins del marc del Sistema de Garantia Interna de Qualitat (SGIQ) de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB, el Pla d'acció tutorial (PAT) aplega el conjunt d'accions encaminades a donar el màxim suport a l'estudiant durant la seva estada a la Universitat per a que realitzi amb èxit els seus estudis.

Hom percep la tutoria universitària com la intervenció d'acompanyament i assessorament dels estudiants en les dimensions acadèmica, vital i laboral, segons els diversos contextos i necessitats. Per això la tutoria no només es realitza a la Facultat, sinó que està en comunicació i col·laboració amb els diversos serveis de suport als estudiants de la UAB.

El PAT vol aportar ajuda i informació als estudiants per aconseguir:

- l'adaptació a la Universitat i la integració a la Facultat en iniciar els estudis;
- un correcte desenvolupament dels estudis de grau i/o de màster, tot assessorant-los en qüestions com l'elecció d'assignatures optatives, la millora del rendiment acadèmic i la superació d'obstacles relacionats amb les demandes de les diverses assignatures;
- a mesura que l'estudiant se situa als cursos superiors del grau, o si cursa el màster, la tutoria contempla la inserció laboral, facilitant informació sobre els itineraris de treball més freqüents, les estades de pràctiques, la capacitació que proporcionen els diversos estudis de postgrau, etc.

En aquest sentit, l'objectiu del PAT de la Facultat de Filosofia i Lletres és posar a l'abast de l'estudiant les eines i els recursos adients per optimitzar el procés d'ensenyament - aprenentatge, potenciar la seva autonomia i facilitar la maduració del seu projecte personal i

professional. Per assolir-ho, caldrà:

- Conèixer, valorar i respondre a les necessitats col·lectives i individuals dels estudiants.
- Orientar de manera personalitzada tant en la tria dels estudis com en el procés d'aprenentatge universitari i en la projecció personal i professional.
- Ajudar en la recerca de solucions a les possibles dificultats acadèmiques que es pugui trobar l'estudiant.

Els diversos procediments que la Facultat de Filosofia i Lletres utilitza estan descrits en l'apartat 3 del PAT. Els mecanismes de definició, revisió i millora d'aquests procediments estan descrits en el Procés P4 (Orientació a l'estudiant) del Manual de Processos del Sistema de Garantia Interna de Qualitat.

Tanmateix, totes les activitats descrites al PAT de la Facultat de Filosofia i Lletres parteixen de la base que una de les competències generals que l'estudiant ha d'assolir, segons els plans d'estudis de Grau de la Facultat, és la capacitat d'aprendre de forma autònoma i de saber planificar adequadament el seu treball individual. De la mateixa manera, la competència número 5 del *Marco Español de Calificaciones para la Educación Superior* (MECES) precisa que els estudiants han d'adquirir les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia. L'autonomia personal constitueix, per consegüent, un element bàsic en la docència universitària, que és la culminació de tot el sistema educatiu. Per això, la Facultat posa a disposició de tots els estudiants diversos serveis i iniciatives d'acompanyament i orientació en el procés dels estudis, però, a diferència del que passa en etapes prèvies del sistema educatiu, no tenen un caràcter obligatori: és l'estudiant qui, en última instància, decideix, quan, com i en quin grau vol acollir-se a aquestes iniciatives

En aquests procediments hi participen, a la Facultat de Filosofia i Lletres:

- El degà/degana de la Facultat
- L'Equip de Deganat i, en particular, el vicedegà/vicedegana d'Estudiants
- Les coordinacions de Grau i de Màster
- Les coordinacions d'intercanvis
- Cada professor/a en l'àmbit de les seves assignatures
- Els/les responsables del programa "alumni" a cada departament
- La Gestió Acadèmica de la Facultat.

Tots ells compten amb el suport de diversos Serveis de la UAB:

- L'Institut de Ciències de l'Educació
- L'Àrea de Comunicació i Promoció
- El PIUNE (Servei d'Assistència a l'Estudiant amb Discapacitats)
- La xarxa Alumni
- El Programa de Salut de la Fundació Autònoma Solidària
- L'Oficina Treball Campus
- L'International Welcome Point.

2. ESTRUCTURA DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

2.1. SESSIONS D'INFORMACIÓ ADREÇADES A ESTUDIANTS POTENCIALS (ACTIVITATS DE PROMOCIÓ)

L'objectiu d'aquesta etapa consisteix en oferir informació respecte els estudis que s'imparteixen a la Facultat de Filosofia i Lletres, els requisits per accedir-hi, la durada dels mateixos i les sortides professionals. Les activitats que es realitzen, la majoria de les quals en coordinació amb l'Àrea de Comunicació i Promoció de la UAB, són les següents:

- Jornada de Portes Obertes. Es duen a terme la primera setmana de febrer: durant tres dies, estudiants de secundària vénen a la Facultat per a rebre informació de cada coordinador

sobre les característiques de cada titulació de grau.

- Participació en el Saló de l'Ensenyament (Fira de Barcelona). A la parada de la UAB hi ha permanentment dos professors de Ciències Humanes i dos de les titulacions de Ciències Socials de la Facultat (Geografia i Antropologia Social i Cultural) que responen les consultes dels estudiants sobre les titulacions de grau i de màster de la Facultat.
- Participació en el Saló Futura de Màsters i Postgraus (Fira de Barcelona). A la parada de la UAB s'atenen les consultes dels estudiants sobre les titulacions de Màster de la Facultat.
- Xerrades a ajuntaments i centres de secundària. Responent a les invitacions d'ajuntaments i de centres de secundària que vehicula l'Àrea de Comunicació i Promoció de la UAB, professors de la Facultat hi fan xerrades informatives sobre les nostres titulacions.
- Visites de centres. En horari lectiu, els estudiants d'un centre de secundària interessats en alguna titulació visiten la nostra Facultat en grup. Acompanyats d'un vicedegà, recorren la Facultat i coneixen els seus equipaments, assisteixen a una classe universitària que s'estigui desenvolupant en aquest moment i reben informació sobre algun dels grups de recerca de la Facultat.
- Dia de la Família. Un dissabte del mes de maig els estudiants de Batxillerat interessats en els estudis de les nostres titulacions poden visitar la Facultat, la Biblioteca d'Humanitats i el campus, acompanyats de les seves famílies.
- Newsletter. Els estudiants que durant algunes d'aquestes activitats de promoció ens han facilitat el seu correu electrònic, durant el segon quadrimestre del curs reben regularment una *newsletter* amb informació de les activitats que s'organitzen a la Facultat i tenen l'ocasió de consultar nous dubtes o preguntes a l'adreça lletres.respon@uab.cat que es gestiona des del Deganat de la Facultat.
- Campus Ítaca. En col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació, es fan xerrades

informatives sobre les titulacions de la Facultat als estudiants de secundària que participen al Campus Ítaca, organitzat a principis d'estiu.

- Programa Argó. En col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació, diversos professors de la Facultat participen al Programa Argó de tutoria de treballs de recerca d'estudiants de batxillerat interessats per les Ciències Humanes, ajudant-los a preparar el pas a la universitat.
- Web. El personal de la Secretaria del Deganat i de la Gestió Acadèmica manté actualitzada la pàgina web de la Facultat amb la informació bàsica sobre les instal·lacions i sobre les característiques de tots els plans d'estudi de grau i de màster.
- Material imprès. Tots els màsters elaboren material imprès, principalment tríptics, que tenen ampla difusió. La Facultat també elabora un tríptic amb una breu presentació de les titulacions de Grau.
- En col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació, s'organitzen diverses activitats d'actualització científica per a professors d'institut en les quals s'inclouen informacions sobre les titulacions de la Facultat, ja que aquests professors actuen com a "prescriptors" quan han d'exercir com a tutors o resoldre les preguntes sobre les sortides universitàries dels estudiants de Batxillerat.

2.2. SESSIONS D'ORIENTACIÓ.

2.2.1.- ORIENTACIÓ INICIAL A L'ESTUDIANTAT DE GRAU

Abans de començar les classes, els estudiants matriculats a primer curs de grau poden participar en dues sessions informatives:

- La primera, a càrrec de la Gestió Acadèmica i dels coordinadors de Titulació, té lloc al

juliol quan ja s'han produït les assignacions d'estudiants per l'Oficina de Pre-Inscripció de la Generalitat, però abans de començar els processos de matrícula. S'informa els estudiants del procediment administratiu de matrícula i es resolen tots els dubtes sobre documentació que cal aportar, terminis de pagament, règim de permanència en els estudis, etc. Les coordinacions de grau presenten els trets bàsics dels conjunts del pla d'estudis que els estudiants estan a punt de començar i, molt especialment, del primer any.

- La segona consisteix en les Jornades d'acollida que tenen lloc la segona setmana de setembre, quan els estudiants ja s'han matriculat i abans de començar les classes.

Durant dos dies, els estudiants assisteixen:

- a una lliçó de benvinguda per part d'un/a professor/a de la Facultat.
- a una presentació dels serveis de la UAB feta per professionals d'aquests mateixos serveis: Servei de Llengües, Servei d'Activitat Física, Servei de Biblioteques, Servei d'Informàtica, Àrea de Participació d'Estudiants,... L'objectiu és que els estudiants coneguin els serveis del campus que la UAB posa a la seva disposició per impulsar-ne el desenvolupament intel·lectual, personal i social i, si s'hi senten interessats, puguin demanar informació més concreta o inscriure's a sessions *in situ* per a conèixer-los millor.
- a una exposició del calendari del curs (dies lectius, període de reavaluacions, horaris) i d'aspectes específics de cada titulació per part del vicedegà d'Estudiants i dels titulars de les diferents coordinacions.

Alguns departaments, com el de Filologia Anglesa i Germanística, organitzen, a més, sessions introductòries o de benvinguda als estudiants propis de determinades titulacions per donar a

conèixer les característiques i l'organització del Departament.

Les coordinacions de grau de les titulacions d'Estudis Francesos i d'Estudis Anglesos organitzen abans de l'inici de les classes del grau cursos propedèutics per tal d'ajudar els estudiants a assolir el nivell de partida necessari per al seguiment de les assignatures.

En el moment que acaba el període oficial de matriculació, a principis d'octubre, el vicedegà d'Estudiants convoca una sessió informativa per a tots els estudiants nous que s'han matriculat durant el mes de setembre per tal de facilitar-los la informació bàsica i resoldre els dubtes i problemes que hagin pogut tenir en el seu procés d'adaptació a la Universitat, ja siguin de tipus administratiu, ja siguin qüestions docents derivades de la seva incorporació quan les classes ja havien començat. Aquesta sessió pretén facilitar l'adaptació d'aquests nous estudiants i incidir en la reducció de la taxa d'abandonament, que és més alta en aquest subgrup d'alumnes.

2.2.2.- ORIENTACIÓ INICIAL A L'ESTUDIANTAT DE MÀSTER:

En la majoria dels casos, l'estudiant de màster ja ha adquirit pel seu compte, abans de matricular-se, una informació bàsica sobre les característiques de la titulació i compta, a més, amb una experiència acreditada com a discent universitari. Les activitats de tutoria i orientació acadèmica, per tant, s'han d'adaptar a aquest caràcter diferencial i han de ser planificades pensant més en l'aprenentatge de la recerca, atès que els màsters de la Facultat de Filosofia i Lletres tenen una clara vocació investigadora, i en l'orientació professional.

L'estudiant de màster, que habitualment és més proactiu que el de grau, ha pogut tenir accés a la informació sobre la titulació que desitja cursar a través de:

- La pàgina web de la UAB, de la Facultat i dels departaments o dels propis màsters.
- Els tríptics que gairebé tots els màsters editen anualment amb la informació bàsica.
- Les sessions informatives per als estudiants del darrer curs de la Facultat. Per exemple, el Màster de Prehistòria, Ciències de l'Antiguitat i Edat Mitjana en fa tres adreçades als estudiants de quart dels graus d'Arqueologia i d'Història.
- La resolució de dubtes en entrevistes presencials o virtuals amb el coordinador de màster.

Aquesta informació és complementada en una sessió informativa a inicis de curs. A més, en diversos casos, hi ha sessions a inici del curs perquè professors de la Facultat presentin les seves línies i projectes d'investigació, ja sigui en el marc dels mòduls programats al Màster o en seminaris especialment dissenyats per aquesta finalitat. A més, la majoria dels màsters organitzen una sessió inaugural que serveix per acollir els estudiants matriculats i en la qual habitualment es convida un conferenciant destacat de l'especialitat corresponent a fer una conferència.

Per als estudiants que necessitin sol·licitar un visat, els màsters també compten amb el suport de l'International Welcome Point (IWP) de la UAB. Ubicada a la Plaça Cívica, aquesta oficina ofereix informació als estudiants no residents i resol qualsevol dubte relacionat amb els tràmits per adquirir la residència d'estudiant.

2.2.3.- ORIENTACIÓ CONTÍNUA

Atès que la progressió de l'estudiant al llarg dels estudis genera necessitats diferents, la tutoria acadèmica pretén atendre'l i orientar-lo en els aspectes vinculats amb les assignatures que està cursant i afavorir l'excel·lència acadèmica i la formació integral. Els diferents professionals

implicats en les activitats que es detallen cerquen solucions mitjançant tutories individualitzades per a problemes de situacions acadèmiques (i, eventualment, personals) concretes i intenten orientar l'estudiant en aspectes curriculars que li permetin millorar el seu rendiment acadèmic i prendre les decisions més encertades sobre el seu itinerari formatiu, tot tenint en compte el règim de permanència a la Universitat.

Abans de matricular-se, l'estudiant disposa a la pàgina web de la Facultat i al Dipòsit Digital de Documents de la UAB de les guies docents de cada assignatura, amb la informació bàsica sobre professorat, continguts, mètodes d'avaluació i bibliografia. Aquesta eina bàsica de transparència li ha de permetre triar les assignatures o els grups -classe amb coneixement de causa.

Un cop començades les classes, l'estudiant pot acollir-se a:

- Tutories del professorat de cada assignatura:
 - Tots els estudiants poden posar-se en contacte per correu electrònic amb el seu docent. Les adreces electròniques de tots els professors es fan públiques a través de la guia docent i del directori de la web de la UAB.
 - A més, els estudiants disposen del servei de missatges a través del "Campus Virtual" de la UAB si el professor ha donat d'alta l'assignatura en aquesta plataforma educativa.
 - Cada professor estableix unes hores de permanència al seu despatx durant les quals es troba a disposició dels estudiants que vulguin entrevistar-se amb ell o consultar dubtes. Tot professor ha de definir dues hores setmanals d'atenció als estudiants, que el departament fa públiques, a més de disposar de dues hores més en el seu horari laboral setmanal per a cites concertades. Els estudiants tenen coneixement

d'aquestes hores tant a través de les guies docents com de la Secretaria del Departament d'adscripció de cada professor.

- Tutories individualitzades d'altres docents: l'estudiant pot escriure o, si ho prefereix, entrevistar-se amb altres docents, en un horari d'atenció a l'estudiant pre-establert i fet públic a començament del quadrimestre i/o concertant prèviament entrevista:
 - Amb el coordinador o coordinadora de la seva titulació. El seu telèfon i adreça electrònica es troben a la web de la Facultat per a poder concertar cita.
 - Amb el coordinador del programa Erasmus i d'altres programes d'intercanvi i mobilitat d'estudiants, de cada departament o de tota la Facultat.
 - Amb el vicedegà d'Estudiants.

Per a les consultes sobre els problemes administratius, els estudiants poden adreçar-se a la Gestió Acadèmica mitjançant correu electrònic o en l'ampli horari d'atenció presencial als estudiants: de 10.00 a 13.00 i de 16.30 a 19.00 hores.

Els estudiants de cada titulació són informats en sessions col·lectives, organitzades per les coordinacions de Titulació o pels responsables d'intercanvis de cada departament, dels programes de mobilitat d'estudiants en els quals poden participar en funció dels seus estudis. A més, l'estudiant s'ha d'entrevistar individualment amb el corresponent responsable d'intercanvis per a poder precisar el lloc de destinació, les equivalències acadèmiques, etc.

A finals del tercer curs del grau, els estudiants són informats en sessions col·lectives organitzades per les coordinacions de Titulació o pel professor responsable d'aquestes tasques:

- del calendari i dels criteris de realització del Treball de Fi de Grau (obligatori en totes

les titulacions)

- de les activitats de pràctiques externes curriculars (que són optatives)
- de les mencions de la seva titulació
- dels diferents minors de la UAB (mitjançant sessions específiques).

En casos concrets, en els quals la problemàtica que planteja un estudiant depassa les competències de l'equip docent de la Facultat, l'estudiant pot rebre orientació de diversos serveis especialitzats de la Universitat Autònoma de Barcelona, en funció de la seva situació personal:

- La Unitat d'Assessorament Psicopedagògic (de l'Institut de Ciències de l'Educació): l'estudiant pot rebre un seguiment personalitzat per enfortir les seves habilitats davant l'estudi i les seves tècniques d'aprenentatge, o bé treballar en la seva orientació vocacional i professional.
- El PIUNE: el principal objectiu d'aquest Programa és proporcionar assessorament i suport en les seves necessitats individuals als estudiants amb discapacitats funcionals, trastorns d'aprenentatge o malalties de llarga duració. Un tutor del Programa PIUNE a la Facultat facilita la comunicació entre els estudiants amb necessitats educatives especials i els seus professors o coordinadors de titulació i, eventualment, l'adaptació oportuna de les activitats docents.
- El Programa de Salut de la Fundació Autònoma Solidària: tècnics especialitzats hi atenen les consultes dels estudiants sobre temes de salut (trastorns de la conducta alimentària, drogodependències, malalties de transmissió sexual, ...) i, si cal, els deriven cap als centres de referència oportuns.
- L'Observatori per a la Igualtat de la UAB facilita assessorament sobre les actituds i les

accions a emprendre en casos d'assetjament, discriminació o violència per raó de gènere.

- El Programa Tutoresport: un tutor a la Facultat del Programa Tutoresport, adreçat a esportistes d'elit, facilita la comunicació entre els estudiants que segueixen programes d'entrenament al Centre d'Alt Rendiment de Sant Cugat i els seus professors o coordinadors de titulació i, eventualment, l'adaptació oportuna de les activitats docents.

2.2.4.- ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

En la fase final dels estudis, la tutoria té també l'objectiu de preparar l'estudiant per a la transició al món laboral i orientar sobre les possibles sortides professionals, així com donar a conèixer els estudis de postgrau, màsters i doctorat. Els estudiants del darrer curs de grau, els estudiants de màster i els graduats dels darrers anys són convocats:

- A una jornada sobre sortides professionals específiques de cada titulació amb professionals externs.
- A jornades i sessions informatives, adreçades específicament als estudiants de la Facultat de Filosofia i Lletres, en col·laboració amb l'Oficina de Treball Campus, sobre la cerca de treball: redacció i presentació del currículum, preparació d'una entrevista de treball, possibilitats de treball a l'estranger,...
- A una xerrada de presentació del Programa UAB Emprèn, que vol potenciar l'emprenedoria i l'autoocupació.
- A la Fira de Postgrau de la UAB en la qual els coordinadors dels diferents màsters de la Facultat informen de les característiques més rellevants dels seus títols, així com a xerrades específiques de presentació.

A més, els estudiants de la Facultat poden beneficiar-se dels serveis d'orientació professional de la UAB a través de l'Oficina Treball Campus, que facilita l'estada en pràctiques a empreses i el contacte amb empreses que fan ofertes de treballs. També organitza jornades d'orientació professional i sessions per als estudiants que vulguin millorar les seves competències professionals.

En alguns casos els estudiants de màster reben informació més especialitzada sobre possibilitats d'obtenir beques predoctorals o sobre ajuts i possibilitats de col·laboració amb centres d'investigació nacionals o estrangers.

3.- VALORACIÓ I REVISIÓ DE L'ACTIVITAT TUTORIAL

Per als professionals que realitzen tasques de tutoria a la Facultat és fonamental rebre la valoració feta pels estudiants, que s'ha de traduir posteriorment en propostes de millora. Ultra els comentaris i les valoracions que hom pugui rebre de manera individual, en entrevistes o per escrit, la Facultat utilitza també un sistema d'enquestes per intentar arribar a definir una valoració col·lectiva. S'hi realitzen tres tipus d'enquestes:

1. Enquestes de 1er curs. Aquestes enquestes tenen per objectiu valorar l'impacte sobre els estudiants nous en les activitats de promoció realitzades el curs anterior. Això permet introduir millores en aquestes activitats de promoció. En l'enquesta general es demana també informació sobre els "prescriptors" i sobre altres aspectes útils per a definir millor les tipologies i l'abast de les activitats de promoció, tant globalment i de forma comparativa com a cada titulació.

En algunes titulacions la coordinació de grau organitza també enquestes als estudiants de primer que permeten profunditzar més en les especificitats de cada titulació. Per exemple, els estudiants del Grau d'Antropologia Social i Cultural responen una enquesta que permet valorar la seva procedència i conèixer els motius que els van impulsar a estudiar Antropologia i a fer-ho a la UAB. El buidat d'aquestes enquestes va seguit d'un informe valoratiu que es fa públic a través del Dipòsit Digital de Documents i que forma part de la documentació de l'informe de seguiment (adjuntem l'informe del curs 2013-14).

2. Enquestes de valoració de l'activitat docent. Els alumnes poden respondre, al final de cada quadrimestre, l'Enquesta d'Avaluació de l'Actuació Docent del Professorat (PAAD) de grau i màster universitari, així com l'Enquesta d'Assignatures de Grau (Campus Virtual). El web de la UAB disposa d'una pàgina específica www.uab.cat/enquestes, on l'alumne té a la seva disposició la informació sobre cada enquesta (el model d'enquesta, el calendari, les preguntes més freqüents i l'accés directe). També pot descarregar-se l'aplicació per a respondre l'enquesta PAAD mitjançant mòbil i tauleta.
3. Enquestes de valoració de les titulacions. Algunes titulacions organitzen enquestes als estudiants que acaben la titulació que permeten conèixer la valoració que fan dels estudis rebuts, tant de manera global com per mòduls, i plantejar propostes de millora.

Finalment, les propostes de millora generades en l'àmbit de l'acció tutorial s'inclouen en els informes de seguiment de les titulacions i són revisades segons els mecanismes previstos al Procés P4-Orientació a l'estudiant del Manual de Processos del Sistema de Garantia Interna de Qualitat de la facultat de Filosofia i Lletres.